

Znak:GOK.6232.16.2022

Analiza stanu gospodarki
odpadami komunalnymi
na terenie Gminy Białaczów
za 2021 rok

Białaczów – kwiecień 2022 r.

I. Wprowadzenie

1. Cel oraz podstawa prawna sporządzenia Analizy

Jednym z zadań gminy jest dokonywanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analizę sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 10, art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r., o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 888 ze zm.), gdzie określony został wymagany zakres takiej analizy.

Analiza ma na celu ocenę możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, a także określenie potrzeb inwestycyjnych, kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi, kosztów związanych z odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych. Przedmiotowa analiza ma również dostarczyć informacji o liczbie mieszkańców, liczbie właścicieli nieruchomości, którzy nie wykonują obowiązków określonych w ustawie oraz o ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy i masie odpadów przekazanych do termicznego przekształcenia. Przeprowadzona analiza częściowo pokrywa się z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, sporządzonym przez gminę, na podstawie art. 9q cyt. ustawy, przedkładanym Marszałkowi Województwa oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w terminie ustawowym do dn. 31.03.2022 r. za 2021 r.

II. Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie Gminy Białaczów

1. Zagadnienia ogólne

Rok 2021 był kontynuacją przejętych na mocy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 888 ze zm.), obowiązków w zakresie organizowania systemu odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy oraz ich zagospodarowania. W ramach realizacji zadań własnych Gmina Białaczów ogłosiła w 2020 r. przetarg nieograniczony na odbiór i zagospodarowanie stałych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych jak i nieruchomości niezamieszkałych takich jak: szkoły, budynki urzędów organu samorządu terytorialnego, świetlice wiejskie, a także z nieruchomości na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Ogłoszony przetarg obejmował również świadczenie usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych – „PSZOK”.

W wyniku przeprowadzonego postępowania wyłoniono do świadczenia usług związanych z gospodarką odpadami w wyżej wskazanych zakresach – **Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Opocznie, z siedzibą ul. Krótka 1, 26-300 Opoczno**, z którym Gmina Białaczów podpisała umowę zapewniającą kompleksowe wykonanie usług w 2021 r. W ramach zaakceptowanych zapisów umownych Wykonawca zobowiązany był odbierać sprzed nieruchomości każdą ilość wytworzonych odpadów komunalnych zmieszanych oraz odpadów komunalnych gromadzonych selektywnie tj.: bioodpadów, papieru i tektury, metali, tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych, szkła.

Odbiór odpadów sprzed nieruchomości realizowany był zgodnie z uzgodnionym z Gminą Białaczów harmonogramem:

- odpady zmieszane z częstotliwością 1 raz w miesiącu w każdej ilości np. poprzez wystawianie zmieszanych odpadów w otrzymanych pojemnikach i zakupionych we własnym zakresie workach koloru czarnego,
- bioodpady z częstotliwością 1 raz w miesiącu, a w miesiącach od kwietnia do października 2 razy w miesiącu z nieruchomości wielolokalowych,
- odpady komunalne tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych, metalu z częstotliwością dwumiesięczną z tym, że w miesiącach: czerwiec, lipiec, sierpień, odbiór tych odpadów odbywał się z częstotliwością 1 raz w miesiącu.
- odpady komunalne papieru i tektury oraz szkła z częstotliwością raz na trzy miesiące.

Segregacja odpadów komunalnych na nieruchomościach zamieszkałych, nieruchomościach na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomościach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe polegała na umieszczeniu odpadów w otrzymanych od Wykonawcy usługi pojemnikach i workach.

W pojemnikach gromadzone były:

- 1) odpady szkła - pojemnik zielony,
- 2) odpady papieru i tektury - pojemnik niebieski.

W dostarczanych na nieruchomości workach gromadzono:

- 1) bioodpady – worek koloru brązowego z napisem „BIO”,

2) opady tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych, metali – worek koloru żółtego z napisem „Metale i tworzywa sztuczne”.

W przypadku wspólnot mieszkaniowych i nieruchomości niezamieszkałych, z których uiszczana jest opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, bioodpady, odpady tworzyw sztucznych, papieru i tektury w dodatkowych pojemnikach o pojemnościach: 120 l, 240 l, 1100 l w zależności od wymaganych minimalnych pojemności pojemników ustalonych w przyjętym Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Białaczów.

Odpady nie przeznaczone do gromadzenia w pojemnikach tzw. wielkogabarytowe oraz opony i elektroodpady odbierane były sprzed nieruchomości uiszczających opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Białaczów raz w roku w miesiącu wrześniu. Dodatkowo mieszkańcy mogli oddawać leki i opakowania po nich w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych „PSZOK” lub w punkcie aptecznym, a baterie i akumulatory małowabarytowe o kodzie 20 01 34 w Szkołach Podstawowych oraz w budynku Urzędu Gminy. W „PSZOK” udostępnione zostało również przyjmowanie odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki

Na terenie Gminy Białaczów przy Oczyszczalni Ścieków w Białaczowie funkcjonował „PSZOK” z częstotliwością przyjmowania odpadów raz w miesiącu w drugi wtorek miesiąca w godzinach od 7³⁰ do 15³⁰. W „PSZOK” mieszkańcom oraz właścicielom nieruchomości uiszczającym opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy umożliwiono pozbywanie się odpadów wielkogabarytowych w tym mebli, okien, opon, elektroodpadów, gruzu oraz innych odpadów budowlanych, chemikaliów, odzieży i tekstyliów oraz odpadów segregowanych umieszczanych na co dzień w pojemnikach lub workach.

W prowadzonym przez Gminę Białaczów „PSZOK” nadal obowiązywały roczne limity wagowe odbioru odpadów, które również zostały ustalone przy odbiorze bezpośrednim sprzed nieruchomości w zależności od rodzajów przekazywanych odpadów. Limity te dotyczyły odpadów: wielkogabarytowych i mebli, zużytych opon, a w PSZOK”, dodatkowo odpadów budowlanych i rozbiórkowych, co ma na celu zracjonalizowanie ogólnego kosztu odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości uiszczających opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi rekompensującą ogólny koszt odbioru odpadów.

2. Źródła powstawania odpadów komunalnych

W ustawie o odpadach, odpady komunalne zostały zdefiniowane jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Dodaje się ponadto, że zmieszane odpady komunalne pozostają zmieszanymi odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości.

Na terenie Gminy Białaczów źródłami powstawania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe oraz obiekty użyteczności publicznej, mikro przedsiębiorstwa (sektor gospodarczy, handel, usługi, itp.).

3. Liczba mieszkańców

Na dzień 31.12.2021 r., liczba osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy według danych z Ewidencji Ludności wyniosła 5666 osób, natomiast liczba mieszkańców gminy na podstawie złożonych deklaracji na dzień 31.12.2021 r., wyniosła – 4708. W Gminie Białaczów zadeklarowanych zostało na dzień 31.12.2021 r. także 92 nieruchomości na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Różnica w liczbie mieszkańców zameldowanych a wykazanych w złożonych deklaracjach wynika m.in. z faktu podejmowania nauki poza miejscem stałego meldunku przez wielu uczniów i studentów. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, którzy ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem gminy zarówno w kraju jak i za granicą. Właściciele nieruchomości unikają także zgłaszania osób wydeklarowanych z zamieszkania na nieruchomościach, a po powrotach ponownie na nich zamieszkujących.

4. Dane dotyczące liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1

Na terenie Gminy Białaczów w 2021 roku nie wydano decyzji administracyjnych wobec właścicieli nieruchomości o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

5. Ilości odpadów wytwarzanych na terenie Gminy

Na podstawie sprawozdań otrzymywanych za 2021 r. ustalono, że z terenu Gminy Białaczów odpady komunalne z nieruchomości odbierało wyłącznie **PGK Sp. z o. o. w Opocznie** których ilość przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa w [Mg]
15 01 07	Opakowania ze szkła	118,6000
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	81,8800
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	39,4000
16 01 03	Zużyte opony	14,4000
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	2,4200
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,0440
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,6400
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23i 20 01 35	3,6600
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	14,7800
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	55,9600
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	675,1800
Suma		1008,9640

Pozostałe podmioty wpisane do Rejestru Działalności Regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Białaczów według otrzymanych sprawozdań nie odebrały odpadów komunalnych z terenu gminy.

6. Poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wymagany do osiągnięcia do dnia 16 lipca 2020 r. został ustalony na poziomie 35 % - w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Poziom ten został przekroczony przez Gminę Białaczów za 2021 r., gdyż wyniósł – 38,54 %.

7. Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 września 1996 r., o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 888 ze zm.) gminy są obowiązane uzyskać za każdy rok, odpowiednie poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu dla odebranych z ich terenu odpadów komunalnych. Poziom ten na 2021 r. został określony na poziomie nie mniejszym niż 20% wagowo masy odebranych odpadów. W przypadku Gminy Białaczów poziom ten nie został osiągnięty, gdyż odpady przekazane do tych procesów stanowiły 12,90 % ich masy odpadów, którą należy uwzględnić do wyliczeń zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Przy wyliczeniu w/w wskaźnika nie została doliczona m.in. masa odpadów metali przekazanych z nieruchomości podmiotom zbierającym tego rodzaju odpady, ze względu na brak danych od tych podmiotów. Należy również zaznaczyć, że obecnie na terenie Gminy Białaczów podmioty prowadzące skupy metali nie występują, natomiast działalność tego typu prowadzona jest na obszarze gmin sąsiednich, co przyczynia się znacznie do zaniżenia wysokości procentowych osiągniętych końcowych poziomów recyklingu dla ogólnej masy odpadów.

8. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania.

Spośród odebranych z terenu Gminy Białaczów odpadów komunalnych w łącznej ilości 1039,2840 Mg odpady o kodzie 16 01 03 (Zużyte opony) w ilości 22,6800 Mg zostały przekazane do procesu odzysku (R1 – Wykorzystanie głównie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii) a odpady o kodzie 20 01 32 (Leki inne niż wymienione w 20 01 31) w ilości 0,0440 Mg zostały przekazane do procesu odzysku D 10 (Przekształcanie termiczne na ladzie). Ze stosunku masy odpadów które zostały przekazane do termicznego przekształcenia do ogólnej masy odebranych z terenu Gminy Białaczów odpadów wynika, że do termicznego przekształcenia przekazanych zostało 2,19 % odpadów komunalnych.

III. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. Możliwość przetwarzania odpadów komunalnych

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r o odpadach wytwórca odpadów jest obowiązany do gospodarowania wytworzonymi przez siebie odpadami. W imieniu właścicieli nieruchomości uiszczających opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy procesy związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów organizuje i nadzoruje gmina zlecając ich wykonanie uprawnionemu podmiotowi w ramach podpisanej umowy. Natomiast właściciele nieruchomości nie objętych systemem odbioru organizowanym przez gminę obowiązani są podpisać indywidualne umowy na odbiór wytworzonych odpadów komunalnych na tych nieruchomościach z uprawnionym do ich odbioru podmiotem posiadającym wpis do Rejestru Działalności Regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy. Podmioty odbierające odpady są obowiązane do postępowania z przejętymi odpadami w sposób zgodny z zasadami gospodarki odpadami, o których mowa w art. 16–31 ustawy o odpadach, w tym do prowadzenia procesów przetwarzania odpadów w taki sposób, aby procesy te oraz powstające w ich wyniku odpady nie stwarzały zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska - przy jednoczesnym uwzględnieniu wskazanej w art. 17 w/w ustawy hierarchii postępowania z odpadami i zasady bliskości.

Na terenie Gminy Białaczów nie ma możliwości przetwarzania powstających odpadów komunalnych ze względu na brak instalacji do przetwarzania odpadów. W związku z tym odbierane z terenu Gminy Białaczów odpady komunalne przekazywane były do uprawnionej do ich przyjmowania instalacji funkcjonującej w miejscowości Różanna gm. Opoczno. Instalacja ta posiada odpowiednią technologię do przetwarzania odpadów komunalnych niesegregowanych (zmieszanych), odpadów ulegających bidegradacji oraz do sortowania odpadów komunalnych

selektywnie dostarczonych w tym do składowania pozostałości z sortowania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i odpadów selektywnie odebranych.

Na podstawie otrzymanych sprawozdań podmiotów uprawnionych do odbioru odpadów komunalnych ustalono, że odebrane w 2021 r. odpady komunalne trafiły do Instalacji – Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w miejscowości Różanna gm. Opoczno w ilościach wskazanych w tabelach 1 i 2 za wyjątkiem znikomego odsetka odpadów o kodzie 20 02 01 który w ilości 0,7000 Mg trafił do Instalacji - Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w miejscowości Płoszów gm. Radomsko. W Instalacji w Różannie w zależności od rodzajów odpadów były one poddawane wstępnym procesom odzysku w tym sortowaniu i doczyszczaniu w celu ich dalszego przekazania do uprawnionych instalacji lub po sortowaniu i przetworzeniu do unieszkodliwienia poprzez składowanie.

W wyniku przeprowadzonych procesów dotyczących niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 do składowania w Instalacji w Różannie zostały przekazane odpady o kodzie 19 12 12 - Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 w łącznej ilości dla frakcji powyżej 80 mm – 256,5690 [Mg] oraz frakcji od 0 do 80 mm o kodzie 19 05 99 w łącznej masie 283,5760 [Mg].

Natomiast po sortowaniu odpadów selektywnie zebranych w 2021 r. masa pozostałości o kodzie odpadu 19 12 12 poddana składowaniu wyniosła łącznie – 88,4440 [Mg] i została wykazana jako masa całego strumienia odpadów bez podziału na frakcje.

W 2021 r. odpady ulegające biodegradacji o kodzie 20 02 01 odebrane w łącznej ilości 14,7800 Mg w całości poddano procesom odzysku R3 (kompostowaniu) w Instalacji w Różannie w masie 14,0800 Mg oraz Instalacji w Płoszowie, gm. Radomsko w masie 0,7000 Mg.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Ze względu na konieczność odpłatnego korzystania przez Gminę Białaczów z usług wyspecjalizowanych podmiotów świadczących usługi odbioru i zagospodarowania odpadów działania gminy zostały skupione wokół zapewnienia infrastruktury towarzyszącej ułatwiającej dostęp do kompleksowego świadczenia usług związanych z odbiorem odpadów. Zadania te Gmina Białaczów postanowiła zrealizować min. poprzez funkcjonujący przy oczyszczalni ścieków w Białaczowie Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. W perspektywie kolejnych lat punkt ten będzie wymagał dalszego doposażenia. Podjęte w latach 2019 - 2021 działania informacyjne oraz zwiększenie częstotliwości przyjmowania odpadów w każdy drugi wtorek miesiąca zaowocowały zwiększeniem zainteresowania przez mieszkańców gminy tą formą usługi,

poprzez m.in.: ułatwienie jej dostępności, a tym samym możliwości pozbycia się nieestetycznych i zajmujących miejsce na nieruchomości odpadów. Ogólna ilość odebranych w 2021 r. odpadów w „PSZOK” zwiększyła się w stosunku do roku 2019 w którym odebrano je w łącznej ilości 16,1000 [Mg] oraz do roku 2020 w którym odebrano je w ilości 21,0200 [Mg] do 30,3200 Mg roku 2021 r. Szczegółowe dane dotyczące rodzajów odebranych odpadów w 2021 r. zawiera tabela poniżej.

Tabela 2

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa w [Mg]
16 01 03	Zużyte opony	8,2800
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,3600
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0,2400
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,1800
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	21,2600
SUMA		30,3200

IV. Koszty poniesione w związku z odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Koszty funkcjonowania systemu:

- koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w 2021 r., wyniosły: 662 872,22 zł,
- koszty związane z obsługą administracyjną systemu w 2021 r., wyniosły: 61 542,11 zł.

Z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi Gmina Białaczów uzyskała w 2021 r., kwotę wraz z odsetkami (pomniejszoną o zwroty) w łącznej wysokości: 732 907,26 zł.

V. Podsumowanie

Rok 2021 objęty przedmiotową Analizą, to rok, w którym Gmina Białaczów kontynuowała zmiany w zasadach segregacji odpadów na nieruchomościach wprowadzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego

sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów i aktami aktualizacyjnymi. Wraz ze wzrostem kosztów odbioru odpadów dla Gminy Białaczów wprowadzono również nowe wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi z nieruchomości obowiązujące od 01.02.2021 r. Równocześnie kontynuowano wprowadzone zwolnienie z części opłaty dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi w wysokości 2 zł miesięcznie z tytułu kompostowania bioodpadów na tych nieruchomościach. Celem wprowadzonego zwolnienia było wspieranie proekologicznych zachowań ograniczających powstawanie odpadów ulegających biodegradacji, które mogą stanowić źródło wartościowego kompostu, zamiast generować dodatkowe koszty. Z wprowadzonego zwolnienia z części w/w opłat w 2021 r. skorzystało 976 właścicieli nieruchomości. Stanowi to ok. dwóch trzecich wszystkich nieruchomości objętych systemem zorganizowanego przez Gminę odbioru odpadów, i świadczy o nastawieniu proekologicznym oraz zrozumieniu mechanizmu ograniczania powstawania odpadów, a także zrozumieniu możliwości płynących z wykorzystywania tego typu odpadów jako bogatych w składniki odżywcze nawozów organicznych. Należy bowiem pamiętać, że pomimo niewielkiej rekompensaty z tytułu wprowadzonych ulg, co bezpośrednio wynika z przepisów ustawy normującej te zagadnienia (konstrukcja ulgi pozwalająca jedynie na zwolnienie z części opłaty bez możliwości zastosowania ulgi na każdą osobę zamieszkującą nieruchomość) nie wpłynęło to negatywnie na rozsądne rozpoznanie korzyści płynących z kompostowania odpadów oraz wpływu tego typu działania na ograniczanie ogólnego kosztu odbioru odpadów dla Gminy Białaczów i tym samym właścicieli poszczególnych nieruchomości.

Priorytetowym celem Gminy Białaczów w najbliższych latach jest podnoszenie świadomości ekologicznej wśród właścicieli nieruchomości i mieszkańców gminy, w tym wpajanie zasad prowadzenia właściwej segregacji odpadów „u źródła” w celu poprawy jakości otrzymywanego surowca z wysegregowanych odpadów tj. zmniejszenie zabrudzeń i zatłuszczeń odbieranych odpadów. Ponadto propagowanie ograniczania wytwarzania odpadów poprzez m.in.: namawianie mieszkańców gminy do racjonalnych zakupów obejmujących produkty potrzebne, podlegające biodegradacji lub nadające się do recyklingu.

Zauważalnym problemem staje się również porzucanie przez młodzież odpadów opakowaniowych po gotowych produktach żywnościowych lub napojach przy ciągach drogowych lub w miejscach spożycia. Odpady te zamiast być przetransportowane do pojemników są pozostawiane pogarszając przez to stan środowiska jak i jego ogólną estetykę. Ukształtowanie właściwych postaw wśród młodzieży stanowić będzie kolejne wyzwanie dla systemu gospodarki odpadami organizowanego przez Gminę, na najbliższe lata.

Koniecznym wymogiem jest także ciągle uszczelnianie zorganizowanego przez gminę systemu odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości poprzez kontrolowanie właścicieli nieruchomości, prowadzenie kampanii uświadamiających związek pomiędzy właściwą segregacją odpadów a osiąganiem przez gminę rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów, wpajanie zasady nie spalania odpadów papieru i plastiku, a także bieżąca likwidacja ujawnianych dzikich wysypisk odpadów. Znaczącą rolę w tym procesie będzie odgrywał dobrze funkcjonujący „PSZOK” zapewniający łatwy dostęp dla mieszkańców gminy i przyjazną fachową obsługę w tym punkcie.

Podstawowym problemem w skali gminy staje się również zahamowanie w najbliższych latach wzrostu kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów bez pogorszenia standardów wykonywania tej usługi przez podmiot zewnętrzny obsługujący gminę, który w swojej kalkulacji kosztów uwzględnia m.in.: wzrost kosztów paliwa, energii, opłat środowiskowych, inwestycji w infrastrukturę do przetwarzania odpadów, płac pracowników i przekłada ten koszt na koszty odbioru odpadów z poszczególnych nieruchomości. Szczególnie niekorzystnie w tej perspektywie prezentuje się znaczny wzrost migracji mieszkańców do miast i za granicę kraju, a także wzrost liczby zgonów w gminie związany m.in. z epidemią wirusa SARS-CoV-2. Znaczna liczba zgonów wśród osób trwale zamieszkujących w gminie nie będących w wieku produkcyjnym i nie migrujących za pracą i wykształceniem) powoduje trwałą utratę przychodów gminy z uzyskiwanej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, przy jednoczesnym wzroście kosztów odbioru odpadów.

Problemem w skali całej gminy staje się również wzrost ogólnej liczby wytwarzanych odpadów, co może mieć związek ze wzrostem konsumpcyjnego trybu życia, używania produktów wysokoprzetworzonych wymagających szczelnych opakowań co nie sprzyja zachowaniom proekologicznym i powoduje wzrost ilości wytwarzanych odpadów wymagających późniejszego odbioru. Do wzrostu ogólnej masy wytwarzanych na nieruchomościach odpadów przyczyniają się również zakupy w sklepach internetowych, pociągające za sobą powstawanie znacznej ilości opakowań z tworzyw sztucznych zabezpieczających nabyte produkty i towary ale wymagających późniejszego odbioru z nieruchomości, co odwzorowuje się w późniejszych opłatach za każdy Mg odebranych odpadów.

Szczegółowych i przemysłanych rozwiązań w przyszłych latach będzie również wymagać wprowadzenie adekwatnych (odwzorowujących realne koszty) opłat za odbiór i za gospodarowanie odpadów z nieruchomości dla ich właścicieli, które z roku na rok wzrastają ze względu na utrwaloną regionalizację rynku usług, dodatkowe opłaty środowiskowe obejmujące zarówno sprzęt jak i opłaty za emisję spalin czy dostęp do wcześniej wybudowanych instalacji do przetwarzania odpadów. Znacznym problemem w warunkach załamania rynku zarówno krajowego jak i ogólnoswiatowego,

utraty wartości pieniądza oraz niedostatecznego rozwoju gospodarki krajowej w zakresie gospodarowania odpadami i ich przerobu staje się nadprodukcja odpadów wymagających specjalistycznych procesów odzysku, przy jednoczesnym braku konkurencji wśród podmiotów posiadających odpowiednie technologie do ich zagospodarowania. Powoduje to spadek dochodów podmiotów odbierających odpady z nieruchomości, co wpływa na dalszy wzrost koszt odbioru odpadów. Proponowane rozwiązania na szczeblu ogólnokrajowym nie przewidują właściwej rekompensaty dla gmin z tego tytułu, obciążają jedynie producenta odpadów, co nie zahamuje wzrostu kosztów odbioru odpadów dla poszczególnych gmin w tym i kosztu odbioru odpadów dla Gminy Białaczów. Dodatkowo duże rozproszenie instalacji do przetwarzania odpadów przy wzroście kosztu transportu odpadów, nie pozwala na korzystanie przez Gminę Białaczów z ukształtowanych mechanizmów rynkowych w których można by rozdzielić koszty odbioru i koszty zagospodarowania odpadów, ze względu na brak ekonomicznych podstaw do zlecenia procesów zagospodarowania odpadów do oddalonych od siedziby odbiorcy, innych instalacji. Utrudnia to gminie możliwość skorzystania z zasad konkurencyjności rynku, który naturalnie powstaje pomiędzy firmami odbierającymi i zagospodarowującymi odpady. Dodatkowo wzrost udziału nieruchomości zamieszkałych przez jedną i dwie osoby (przeważnie starsze w wieku emerytalnym i rentowym) o niskich dochodach, powoduje, że koszt świadczonej usługi, staje się znacznym obciążeniem budżetów domowych i powoduje niezadowolenie wynikające z niezrozumienia wzrostu kosztów przy jednoczesnym zwiększaniu wysiłków związanych z właściwą segregacją odpadów.

Opracował: Marcin Prusek - Podinspektor

dotwi|zam

WÓJT
Barbara Goworek